

1 MEDŽIAGOS IR ĮMONĖS PAVADINIMAS

1.1 Produkto identifikatorius

Mišinio pavadinimas: Emulsuotas gudronas

EC Nr.: 265-081-9

CAS Nr.: 64741-80-6

REACH registracijos Nr.: 01-2119484869-13-0004

1.2 Medžiagos naudojimo būdai

Nustatyti naudojimo būdai: skystasis kuras

1.3 Išsami informacija apie SDL teikėją

Gamintojas:

Akcinė bendrovė *ORLEN Lietuva*

Juodeikių k., LT-89467 Mažeikių r. sav., Lietuva

Telefonas: +370 443 92121

Telefaksas: +370 443 92525

El. pašto adresas: info@orlenlietuva.lt

1.4 Pagalbos telefono numeris

AB *ORLEN Lietuva* (visą parą): +370 443 92510

Apsinuodijimų informacijos biuras. Apsinuodijimo atveju (visą parą): +370 52 362052

2 GALIMI PAVOJAI

2.1 Mišinio klasifikavimas

2.1.1 Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008: H332, H350, H361, H373, H410

2.1.2 Klasifikacija pagal Tarybos Direktyvą 67/548/EEB: Xn, N; kancerogeninė 2 kategorija; R20, R45, R48/21, R63, R66, R50/53 .

2.2 Ženklavimo elementai

Ženklavimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008

Signalinis žodis:

Pavojingas.

Pavojaus piktogramos

GHS07

GHS08

GHS09

Pavojingumo frazės:

H332: Kenksmingas įkvėpus.

H350: Gali sukelti vėžį.

H361: Įtariama, kad kenkia vaisingumui arba negimusiam vaikui.

H373: Gali pakenkti organams.

H410: Labai toksiškas vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Atsargumo frazės:

P201: Prieš naudojimą gauti specialias instrukcijas.

P260: Neįkvėpti dulkių, dūmų, dujų, rūko, garų, aerozolio.

P273: Saugoti, kad nepatektų į aplinką.

P281: Naudoti reikalaujamas asmenines apsaugos priemonės.

P308+P313: Esant sąlyčiui arba jeigu numanomas sąlytis, kreiptis į gydytoją.

P501: Turinį/talpyklą išpilti (išmesti) į

Papildoma informacija apie pavojų (EUH)

EUH066: Pakartotinis poveikis gali sukelti odos džiūvimą arba skilinėjimą.

Kiti pavojai

Emulsuotas gudronas yra degus skystis, bet aplinkos temperatūroje priskiriamas mažai pavojingiems produktams.

Kontaktas su karštu emulsuotu gudronu, kai produktas pašildomas, jį sandėliuojant ar su juo dirbant, gali būti terminių nudegimų priežastimi. Emulsuotame gudrone gali būti didelis policiklinių arenų (aromatinių angliavandenilių), kurie klasifikuojami kaip kancerogenai, kiekis.

Vandenilio sulfidas gali susikaupti viršutinėje rezervuarų, kuriuose laikomas emulsuotas gudronas, dalyje. Tokiu būdu vandenilio sulfido koncentracijos gali tapti labai pavojingos. Užpildant rezervuarus ar cisternas vandenilio sulfidas kartu su išsiskyrusiais iš karšto emulsuoto gudrono garais gali patekti į aplinką. Kontaktas su išsiskyrusiais iš karšto emulsuoto gudrono garais ir dujomis gali pakenkti kvėpavimo organams, todėl būtina naudoti tinkamas asmenines apsaugos priemones.

Aplinkos temperatūroje emulsuotas gudronas neturi savybių sudaryti toksiškų junginių su kitomis medžiagomis vandenyje ir ore. Emulsuoto gudrono angliavandeniliai kenksmingi vandens ir sausumos organizmams, gali turėti ilgalaikį nepageidaujamą poveikį vandens aplinkai bei dirvožemiui.

3 SUDĖTIS, INFORMACIJA APIE SUDEDAMĄSIAS DALIS**Sudėtinės dalys:**

Sudėtinių dalių pavadinimas	CAS Nr.	EC Nr.	REACH registracijos Nr.	Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008	Masės dalis %
Kūrenamojo mazuto komponentas (Visbrekingo likutis)	64741-80-6	265-081-9	01-2119484869-13-0004	H332, H350, H361, H373, H410	iki 70
Vanduo	7732-18-5	231-791-2	nėra duomenų	neklasifikuojamas kaip kenksminga medžiaga	iki 35
Hidrogenintas lajaus alkilamino etoksilat	61790-82-7	nėra duomenų	nėra duomenų	H411	nuo 0,1 iki 1,0

Sudėtinių dalių pavadinimas	CAS Nr.	EC Nr.	REACH registracijos Nr.	Klasifikacija pagal Tarybos Direktyvą 67/548/EEB	Masės dalis %
Kūrenamojo mazuto komponentas (Visbrekingo likutis)	64741-80-6	265-081-9	01-2119484869-13-0004	Xn, N; kanceroginė 2 kategorija; R20, R45, R48/21, R63, R66, R50/53	iki 70
Vanduo	7732-18-5	231-791-2	nėra duomenų	neklasifikuojamas kaip kenksminga medžiaga	iki 35
Hidrogenintas lajaus alkilamino etoksilatas	61790-82-7	nėra duomenų	nėra duomenų	N; R51/53	nuo 0,1 iki 1,0

4 PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

Bendroji informacija

Rezervuarų viršutinėje dalyje gali kauptis vandenilio sulfido (H_2S) dujos ir susidaryti potencialiai pavojinga šių dujų koncentracija.

Įkvėpus

Simptomai: kvėpavimo takų dirginimas dėl didelio dūmų, dulksnos ar garų kiekio poveikio.

Jei kvėpavimas sutrikęs, išvesti nukentėjusį į gryną orą ir laikyti jį kvėpavimui patogioje padėtyje.

Jei nukentėjusysis prarado sąmonę ir:

- nekvėpuoja – reikia patikrinti, ar nėra pašalinių kvėpavimo trukdžių, o apmokytas personalas turi atlikti dirbtinį kvėpavimą. Jei būtina, atlikti išorinį širdies masažą ir kreiptis medicininės pagalbos.

- kvėpuoja – saugiai paguldyti stabiliai ant šono. Jeigu reikia, duoti kvėpuoti deguonies.

Jei kvėpavimas ir toliau sutrikęs, kreiptis medicininės pagalbos.

Jei kyla įtarimų, kad gali kilti pavojus įkvėpti H_2S :

- Gelbėtojai privalo dėvėti kvėpavimo aparatus, turėti diržus ir gelbėjimo virves bei laikytis gelbėjimo taisyklių. Kaip galima skubiau išvesti nukentėjusiuosius į gryną orą.

- Jei nukentėjusysis nekvėpuoja, nedelsiant atlikti dirbtinį kvėpavimą.

- Gali padėti deguonies kaukė.

- Dėl tolesnio gydymo kreiptis į gydytoją.

Patekus ant odos:

Simptomai: sausa oda, sudirginimas pakartotinio ar ilgalaikio poveikio atveju. Sąlytis su medžiaga esant aukštai temperatūrai gali nudeginti.

Nedelsiant nusivilkti užterštus drabužius, nusiauti avalynę ir saugiai pašalinti.

Paveiktą vietą kruopščiai nuplauti vandeniu ir muilu.

Paveiktai odai plauti niekada nenaudoti benzino, žibalo ir kitų tirpiklių.

Sudirgus, patinus ar paraudus odai, kreiptis į gydytoją.

Dirbant su didelio slėgio įranga, gali įvykti odos pažeidimas produkto čiurkšle. Susižalojus dirbant su didelio slėgio įranga, nedelsiant kreiptis į gydytoją. Nelaukti, kol pasireikš simptomai.

Esant nežymiems terminiams nudegimams, nudegimo vietą atvėsinti. Nudegimo vietą laikyti po šaltu tekančiu vandeniu bent penkias minutes arba kol praeis skausmas. Tačiau, per daug neatšaldyti (vengti hipotermijos).

Ant nudegimo vietos nedėti ledo. Atsargiai nu(si)vilkite neprilipusius drabužius. Nebandyti nuvilkti prie nudegusios odos prilipusių drabužių. Prilipusias drabužių vietas apkirpti ir tik tada drabužius nu(si)vilkite.

Sunkių nudegimų atvejais būtina kreiptis į gydytoją.

Patekus į akis

Simptomai: silpnas dirginimas (bendro pobūdžio). Sąlytis su medžiaga esant aukštai temperatūrai gali nudeginti.

Atsargiai keletą minučių skalauti vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jei juos nešiojate ir jei lengva išimti. Skalauti toliau.

Jei akis ir toliau dirgina, jos patinusios ar matomas miglotas vaizdas, kreiptis į gydytoją.

Jei akis aptaškė karštas produktas, akis nedelsiant atvėsinti šaltu tekančiu vandeniu. Nedelsiant kreiptis į medikus, kad įvertintų pažeidimą ir paskirtų gydymą.

Prarijus (aspiracija)

Išskyrus tyčinius atvejus, bent kiek žymesnių kiekių prarijimas mažai tikėtinas.

Simptomai: gali nepasireikšti nė vieno arba pasireikšti keletas simptomų. Jei simptomų yra, jie pasireiškia pykinimu ir viduriavimu.

Nesukelti vėmimo. Kreiptis medicininės pagalbos.

Sąmonę praradusiam asmeniui nieko neduoti per burną.

Informacija gydytojui ar kitam kompetentingam asmeniui, teikiančiam pirmąją pagalbą.

Gydymas atliekamas pagal simptomus.

5 PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS**Degumas**

Degus skystis.

Tinkamos gaisro gesinimo priemonės

- Putos (gesinimo darbus gali atlikti tik specialiai apmokytas personalas),
- Vandens rūkas (gesinimo darbus gali atlikti tik specialiai apmokytas personalas),
- Sausi cheminiai milteliai,
- Anglies dioksidas,
- Inertinės dujos (pagal nustatytas taisykles),
- Smėlis arba žemės,
- Vandens garas.

Netinkamos gaisro gesinimo priemonės

Nenukreipti vandens srovės tiesiogiai į degantį produktą, nes produktas gali išsitaškyti ir gaisras gali išplisti.

Negesinti putomis ir vandeniu to paties paviršiaus vienu metu, nes vanduo suardo putas.

Degimo produktai

Nevisiško sudegimo metu ore gali susidaryti kietųjų ir skystųjų dalelių mišiniai ir išsiskirti dujos, įskaitant anglies monoksidą, vandenilio sulfidą (H₂S), sieros oksidus (SO_x), ar sieros rūgštis bei kiti nenustatyti organiniai ir neorganiniai junginiai.

Specifiniai pavojai

Nerekomenduojama degantį produktą cisternose ar rezervuaruose gesinti vandens čiuurkšle, nes karšto produkto ir į jį patekusio vandens mišinys gali spontaniškai užvirti, išsiveržti iš cisternos ir išsitaškyti.

Cisternas ir rezervuarus su produktu arti ugnies aušinti vandens čiuurkšlėmis iš pakankamai saugaus atstumo.

Apsaugos priemonės ugniagesiams ir gaisrą gesinantiesiems žmonėms

Didelio gaisro atveju arba uždaroje ar blogai vėdinamose patalpose, dėvėti ugniai atsparius apsauginius drabužius ir autonominį perteklinio slėgio kvėpavimo aparatą su visiškai veidą uždengiančia kauke.

6 AVARIJOS METU TAIKYTINOS PRIEMONĖS**Bendroji informacija**

Priklausomai nuo produkto temperatūros, jis gali būti skystas, pastos pavidalo arba kietas. Produkto išsiliejimo atveju sustabdyti nuotėkį ties jo šaltiniu arba neleisti jam išplisti, jei taip daryti yra saugu. Vengti tiesioginio sąlyčio su išsiliejusia medžiaga. Būti prieš vėją. Išsiliejus dideliems medžiagos kiekiams, įspėti pavėjui esančių teritorijų gyventojus.

Avarijų likvidavime nedalyvaujantiems asmenims nurodyti laikytis saugiu atstumu atokiau nuo išsiliejimo vietos. Perspėti gelbėjimo tarnybas. Veiksmų pagrįstumą (išskyrus nedidelių išsiliejimų atvejus) visada, jei įmanoma, turi įvertinti ir koordinuoti kompetentingas asmuo, atsakingas už avarijų valdymą.

Jei tai nekelia pavojaus, rekomenduojama pašalinti visus užsidegimo (pvz., elektros, kibirkščių, ugnies ir t. t.) šaltinius.

Įtarus ar nustačius, kad aplink išsiliejusį produktą susiformavo pavojinga H₂S koncentracija, reikia imtis papildomų ar specialių veiksmų, įskaitant prieigos apribojimą, specialių apsaugos priemonių naudojimą, procedūras ir personalo paruošimą.

Jei reikia, pagal galiojančias taisykles informuoti atitinkamas valdžios institucijas.

Asmeninės apsaugos priemonės

Išsiliejus nedideliame produkto kiekiui: įprastiniai antistatiniai darbiniai drabužiai. Išsiliejus dideliems produkto kiekiams: vientisas cheminėms medžiagoms atsparus ir antistatinis kombinezonas, jei reikia – atsparus karščiui, termoizoliacinis.

Cheminėms medžiagoms, ypač arenams (aromatinėms angliavandenilėms), atsparios darbinės pirštinės. Jei galimas sąlytis su karštu produktu, pirštinės turėtų būti atsparios karščiui, termoizoliacinės.

PASTABA: PVA pirštinės nėra atsparios vandeniui, avarijų likvidavimo darbams jos netinka.

Darbinis šalmas. Antistatiniai neslystantys apsauginiai batai, jei reikia - termoizoliaciniai.

Apsauginiai akiniai arba apsauginis veido skydelis (esant purlams ar galimam produkto patekimui į akis).

Kvėpavimo apsauga: galima naudoti puskaukę arba visą veidą dengiančią kaukę su apsaugos filtru (-ais) nuo organinių garų, H₂S arba autonominį kvėpavimo aparatą, atsižvelgiant į produkto išsiliejimo mastą ar numatomą koncentracijos kiekį. Jei situacijos neįmanoma išsamiai įvertinti, arba galimas deguonies trūkumas, tuomet reikia naudoti tik autonominį kvėpavimo aparatą.

Aplinkosaugos priemonės ir valymo metodai**Išsiliejus sausumoje**

Neleisti produktui patekti į kanalizaciją, upes, paviršinius ar kitokius vandens telkinius.

Esant būtinybei, aplink išsiliejusį produktą supilti sausų žemių, smėlio ar panašios nedegios medžiagos pylimą.

Įkaitusiam produktui leisti atvėsti savaime.

Jei yra galimybė, didelius išsiliejusius kiekius galima atsargiai padengti putomis ir tuo būdu sumažinti gaisro grėsmę. Nenaudoti tiesioginės vandens čiurkšlės.

Pastatuose ar uždaroje ertmėse užtikrinti tinkamą vėdinimą.

Išsiliejusiam produktui sugerti naudoti nedegias medžiagas.

Išsiliejusio produkto likučius surinkti tinkamomis priemonėmis. Surinktą produktą ir kitas užterštas medžiagas patalpinti atitinkamuose perdirbimui, regeneravimui ar saugiam pašalinimui skirtuose konteineriuose.

Užterštą dirvožemį pašalinti arba perdirbti pagal vietos valdžios taisyklių reikalavimus.

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą

Išsiliejus nedideliame kiekiui uždaruose vandens (pvz. uostuose) plotuose, produkto plitimą sulaikyti plūdriosiomis užtvaramis ar kita įranga. Išsiliejusį produktą surinkti specialiais plūdriaisiais adsorbentais.

Esant galimybei, išsiliejusiems dideliems kiekiam atviruose vandenyse sulaikyti naudoti plūdriasis užtvaramas ar kitas mechanines priemones. Jei tokios galimybės nėra, tai išsiliejusio produkto plitimą reguliuoti ir produktą surinkti nugriebimo nuo paviršiaus būdu arba kitomis tinkamomis priemonėmis.

Dispergentus galima naudoti tik pagal specialisto rekomendaciją ir, jei būtina, gavus vietos valdžios leidimą.

Surinktą produktą ir kitas užterštas medžiagas patalpinti į tam skirtus konteinerius perdirbimui, regeneravimui ar saugiam pašalinimui.

Produktas, kurio tankis yra didesnis už vandens, nuskęs į dugną ir paprastai jokios priemonės nebus efektyvios. Jei įmanoma, surinkti produktą ir užterštas medžiagas mechaninėmis priemonėmis ir sandėliuoti ar pašalinti vadovaujantis taikytiniais reikalavimais. Esant ypatingoms situacijoms (įvertinama kiekvienu konkrečiu atveju vadovaujantis specialistų nuomone ir vietos sąlygomis) griovių kasimas dugne produktui surinkti arba produkto užkasimas smėliu gali būti efektyvi priemonė.

Papildoma informacija

PASTABA: Šios rekomenduojamos priemonės yra pagrįstos labiausiai tikėtinais šios medžiagos išsiliejimo scenarijais, tačiau tam tikros vietos sąlygos (vėjas, oro temperatūra, bangavimas, srovės kryptis ir greitis) gali turėti didelės įtakos pasirenkant reikiamus veiksmus. Dėl šios priežasties, esant reikalui, vertėtų pasitarti su vietos specialistais. Vietiniuose reikalavimuose gali būti nurodyta, kurių veiksmų reikia imtis, o kurie yra draudžiami.

Rezervuarų viršutinėje dalyje gali susikaupti pavojingi H₂S kiekiai, ypač jei produktas yra laikomas ilgai. Tai aktualu atliekant tokius darbus, kurių metu tiesiogiai susiduriama su rezervuare esančiais garais.

Išsiliejus mažiems produkto kiekiam, ypač atvirame ore, kai garai įprastai gana greitai išsisklaido, pavojingos koncentracijos susidaryti neturėtų. Kadangi H₂S tankis yra didesnis už aplinkos oro, išimtis būtų taikoma tokiems atvejams, kai tam tikrose vietose, kaip įdubos ar uždaroje patalpose esantys susiaurėjimai, susikaupia pavojingi garų kiekiai. Esant tokioms aplinkybėms, teisingus veiksmus reikia pasirinkti pagal kiekvieną konkretų atvejį.

Uždaroje patalpoje išsipylęs karštas produktas gali būti pavojingas dėl išsiskiriančių toksiškų dujų ir angliavandenių, kurių koncentracija gali pasiekti pavojingą ribą.

7 TVARKYMAS IR SANDĖLIAVIMAS

Bendroji informacija

Būtina laikytis visų degių produktų tvarkymui ir sandėliavimui taikomų taisyklių reikalavimų.

Reikia įvertinti, kokia yra rezervuaro viršutinėje dalyje, uždaroje erdvėje, produkto likučiuose, rezervuaro atliekose ir nuotekose, bei esant netikėtam nuotėkiui susikaupusio H₂S įkvėpimo rizika, kad būtų galima nustatyti vietos sąlygoms tinkamas kontrolės priemonės.

Produktą laikyti atokiau nuo karščio, kibirkščių, atviros liepsnos, karštų paviršių. Nerūkyti.

Produktą naudoti ir laikyti tik lauke arba gerai vėdinamose vietose.

Vengti sąlyčio su produktu.

Pasirūpinti, kad produktas nepatektų į aplinką.

Tvarkymas

Pumpuojant produktą (užpildant mobilias cisternas ir jas išpilant) ar imant ėminius, gali susidaryti elektrostatinis krūvis, todėl reikia imtis priemonių, apsaugojančių nuo elektrosstatinės iškvos.

Produktui transportuoti turi būti naudojamos hermetiškos mobilios cisternos, tinkamos transportuoti degius skysčius.

Ižeminti ir pritvirtinti konteinerius, rezervuarus ir perpumpavimo, priėmimo įrangą.

Garai yra sunkesni už orą. Būkite atsargūs, nes jie gali susikaupti įdubose ir uždaroje erdmėje.

Vengti sąlyčio su oda. Imtis priemonių, reikalingų apsaugoti nuo odos nudegimų dirbant su karštu produktu.

Naudoti reikiamas asmeninės apsaugos priemones. Neįkvėpti dūmų, dulksnos, garų.

Sandėliavimas

Sandėliavimo teritorija, rezervuarų konstrukcija, įranga ir darbo tvarka turi atitikti galiojančius Europos, šalies ar vietos įstatymus. Produktui sandėliuoti naudojami rezervuarai ar saugyklos, tinkami būtent degiems skysčiams.

Sandėliavimo įranga turi būti įrengta su atitinkamomis dambomis, kad nuotėkio ar išsiliejimo atveju produktas neužterštų dirvožemio ar vandens.

Rezervuarų vidaus įrangos valymo, apžiūros ir remonto darbus gali atlikti tik kvalifikuotas ir tinkamą įrangą turintis personalas, kaip nurodyta šalies, vietos valdžios ar kompanijos nustatytoje normose.

Prieš patenkant į rezervuarus ir pradėdant bet kokius darbus uždaroje erdmėje, patikrinti deguonies koncentraciją aplinkos ore, vandenilio sulfido (H₂S) koncentraciją ir degumo lygį.

Nelaikyti produkto kartu su oksiduojančiomis medžiagomis.

Tinkamos ir netinkamos sandėliavimo įrangai medžiagos

Tinkamos medžiagos: Konteineriai (talpyklos) arba jų vidinė dalis turi būti pagaminta iš minkšto mažaanglio plieno, nerūdijančio plieno.

Netinkamos medžiagos: Kai kurios sintetinės medžiagos, priklausomai nuo medžiagos savybių ar naudojimo paskirties, gali būti netinkamos konteinerių (talpyklų) ar jų vidinės dalies gamybai. Dėl medžiagų tinkamumo pasitarti su gamintoju.

Informacija dėl produkto gabenimui naudojamų konteinerių

Laikyti tik originaliame konteineryje (talpykloje) arba šios rūšies produktui skirtame konteineryje (talpykloje).

Konteineriai (talpyklos) turi būti sandariai uždaryti ir tinkamai pažymėti.

Tuščiuose konteineriuose (talpyklose) gali būti degių produkto likučių. Gerai neišvalius konteinerių, juos virinti, lituoti, gręžti, pjaustyti ar deginti draudžiama.

Naudojimo būdai

Emulsuotas gudronas naudojamas kaip skystasis kuras šilumos ir energijos gamybai.

8 POVEIKIO KONTROLĖ IR ASMENINĖ APSAUGA**Ribinės poveikio vertės**

Laikytis nustatytų nacionalinių leistino poveikio darbe ribų. Jei jos nėra nustatytos, rekomenduojamas šis trumpalaikis poveikio ribinis dydis:

- 300 mg/m³.

Techninio valdymo priemonės

Emulsuotas gudronas aplinkos temperatūroje yra mažo lakumo medžiaga, todėl išskiria nedaug garų. Kontaktas su išsiskyrusiais garais ir dujomis turi būti kuo mažesnis. Būtina užtikrinti gerą ventiliaciją darbo vietose.

Asmeninės apsaugos priemonės:**Kvėpavimo takų apsaugos priemonės**

Kai darbo metu išsiskiria didelis garų ir dujų kiekis, ir darbuotojai yra neišvengiamai jų veikiami, būtina naudoti atitinkamas kvėpavimo takų apsaugos priemones (pvz. pagal EN 14387). Galimose vandenilio sulfido susikaupimo vietose privalu naudoti tinkamas izoliuojančias arba orą tiekiančias kvėpavimo organų priemones.

Akių apsaugos priemonės

Jeigu produktas gali patekti į akis, būtina dėvėti apsauginius akinius (pvz. pagal EN 166).

Odos ir kūno apsaugos priemonės**Rankų apsaugos priemonės**

Naudoti naftos produktams atsparias pirštines (pvz. pagal EN 420, EN 388, EN 374-2, EN 374-3).

Kitos apsaugos priemonės

Būtina vilkėti apsauginius rūbus (pvz. pagal EN 465) ir kitą apsauginę įrangą. Dirbant su karštu produktu, siekiant išvengti terminių nudegimų, reikia dėvėti karščiui atsparius rūbus ir batus. Taip pat apdengti veidą bei galvą, kaklą.

Specialūs nurodymai higienai

Prieš pertraukas ir po darbo reikia plauti rankas.

Poveikio aplinkai kontrolė

Reikia tikrinti emisijas iš ventiliacijos ir gamybinės įrangos, kad būtų užtikrintas jų atitikimas aplinkosaugos teisės aktų reikalavimams. Kai kuriais atvejais, siekiant sumažinti emisiją iki priimtino lygio, gali tekti įrengti garų filtrus ar modifikuoti darbo proceso įrangą.

9 FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS**Agregatinė būsena, spalva, kvapas**

Juodos spalvos klampus skystis su būdingu angliavandenilių kvapu.

Svarbi informacija apie saugą

pH Informacija nereikšminga.

Pliūpsnio temperatūra uždaramo tiglyje didesnė kaip 65 °C.

Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra 220 ÷ 550 °C.

Klampa, kinematinė esant 100 °C ne didesnė kaip 50 cSt.

Tankis, esant 15 °C didesnis kaip 1000 kg/m³.

Garų slėgis 0,02 ÷ 0,79 kPa, esant 120 °C.

Tirpumas vandenyje vandenyje netirpsta.

10 STABILUMAS IR REAKTINGUMAS**Stabilumas**

Stabilus esant aplinkos temperatūrai.

Vengtinios sąlygos

Aukšta aplinkos temperatūra.

Vengtinios medžiagos

Vengti kontakto su stipriomis oksiduojančiomis medžiagomis.

Pavojingi skilimo produktai

Lokaliniai produkto perkaitimai sandėliavimo metu gali sukelti dalinį produkto skilimą ir toksiškų vandenilio sulfido (H_2S) dujų išsiskyrimą, bei dūmų, anglies dioksido ir kitų kenksmingų dujų susidarymą. Toksiškų dujų koncentracija uždaroje erdvėje ar patalpoje gali pasiekti pavojingą ribą.

11 TOKSIKOLIGINĖ INFORMACIJA**Poveikio šaltiniai**

Produktas gali patekti į organizmą per odą, įkvėpus ir prarijus.

Trumpalaikio poveikio įtaka

Atsitiktinis trumpalaikis šalto produkto kontaktas su akimis sukelia trumpalaikį akių perštėjimą ir paraudimą.

Karštas produktas patekęs į akis ar ant odos sukelia terminį nudegimą.

Emulsuotas gudronas dirgina ir sausina odą. Išsiskyre iš produkto garai dirgina akis, nosį ir gerklę. Jei garuose yra vandenilio sulfido, įkvėpti garai ir dujos turės toksiškinį poveikį.

Eksperimentiniai ūmaus toksiškumo duomenys:

Prarijus $LD_{50} > 5000$ mg/kg,

Įkvėpus $LC_{50} - 4,1$ mg/l,

Patekus ant odos $LD_{50} > 2000$ mg/kg.

Ilgalaikio poveikio įtaka

Dėl emulsuotame gudrone potencialiai esančių policiklinių arenų (aromatinių angliavandenilių), užsitęsęs ar pasikartojantis produkto kontaktas su oda gali sukelti dermatitą ir kitas odos ligas, įskaitant ir odos vėžį.

Produkto garuose gali būti policiklinių arenų, todėl ilgalaikis garų ir dujų įkvėpimas yra pavojingas ir gali sukelti ligas, įskaitant ir plaučių vėžį.

Eksperimentiniai lėtinio toksiškumo duomenys:

Pasikartojantis ilgalaikis poveikis patekus ant odos $NOAEL - 1,1$ mg/kg.

Toksiškumas reprodukcijai: $NOAEL - 1$ mg/kg/parą.

12 EKOLOGINĖ INFORMACIJA**Ekotoksiškumas**

Emulsuoto gudrono angliavandeniliai kenksmingi vandens organizmams ir gali turėti ilgalaikį nepageidaujamą poveikį vandens aplinkai. Išsiliejęs produktas užteršia aplinką ir tiesioginis kontaktas su juo turi žalingą poveikį faunai ir augalijai. Ant vandens paviršiaus gali susidaryti išsiliejusio produkto sluoksnis, kuris gali fiziškai sunaikinti organizmus.

Eksperimentiniai duomenys:

Ūmus poveikis vandens bestuburiams $EL_{50} 2$ mg/l,

Ūmus poveikis vandens dumbliams $ErL_{50} 0,75$ mg/l,

Ūmus poveikis žuvims $LL_{50} 79$ mg/l,

Ilgalaikis poveikis vandens bestuburiams $NOEL_{50} 0,27$ mg/l,

Ilgalaikis poveikis žuvims $NOEL_{50} 0,1$ mg/l,

Toksiškumas paukščių reprodukcijai $NOAEL 20000$ mg/kg (pašaro).

Patvarumas ir skaidomumas

Emulsuoto gudrono angliavandeniliams būdingas bioskaidumas.

Bioakumuliacinis potencialas

Produkto angliavandeniliai gali kauptis vandens telkinių organinėse nuosėdose.

Judrumas

Išsiliejęs produktas priklausomai nuo aplinkos temperatūros gali nežymiai garuoti nuo žemės ir vandens paviršiaus. Produktas gali įsiskverbti į dirvožemį ir užteršti gruntinius vandenius.

13 ATLIEKŲ TVARKYMAS**Atliekų tvarkymo metodai**

Atliekos sunaikinamos sudeginant arba taikant kitus nukenksminimo būdus, vadovaujantis nacionaliniais reikalavimais ir vietos valdžios patvirtintomis taisyklėmis, arba naudojantis rangovų, kurie turi leidimą naikinti atliekas, paslaugomis. Tvarkant atliekas, įsidėmėti jų keliamus pavojus ir imtis būtinų saugumo priemonių. Asmenys, tvarkantys atliekas, turi dėvėti asmenines apsaugos priemones.

Tuščiose saugyklose, kuriose buvo emulsuotas gudronas, gali likti jo liekanų, todėl ant saugyklų turi būti įspėjamieji užrašai, kaip nuorodos apie saugų saugyklų eksploatavimą ir produkto liekanų pašalinimą.

14 GABENIMO INFORMACIJA

JT numeris - 3082

Krovinio pavadinimas - Emulsuotas gudronas

Krovinio pavadinimas pagal JT tipines (ADR, RID) taisykles

- Aplinkai pavojinga medžiaga, skysta, KN

Sausumos transportas**ADR**

Pavojingumo klasė - 9

Pakuotės grupė - III

Pavojus aplinkai - aplinkai pavojingas

RID

Pavojingumo klasė - 9

Pakuotės grupė - III

Pavojus aplinkai - aplinkai pavojingas

Jūros transportas**IMDG**

Pavojingumo klasė - 9

Pakuotės grupė - III

15 TEISINĖ INFORMACIJA**Teisės aktai****Lietuvoje:**

Europos Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 453/2010; Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008; Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymas (Žin., 2000, Nr.36-987; 2004, Nr. 116-4329; 2005, Nr. 79-2846; 2006, Nr. 65-2381; 2008, Nr. 76-3000); LR aplinkos ministro ir sveikatos ministro 2000-12-19 įsakymas Nr. 532/742 „Dėl Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklinimo tvarkos“ (Žin., 2001, Nr.16-509; 2002, Nr.81-3501; 2003, Nr.81(1)-3703, Nr.81(2)-3703, Nr.81(3)-3703; 2005, Nr. 115-4196, Nr. 141-5095; 2008, Nr. 66-2517); LR pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 2001, Nr.85-2968;

Žin., 2005, Nr.86-3206; Žin., 2008, Nr.71-2699); LR sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. spalio 15 d. įsakymu Nr.V-827/A1-287, patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 23:2007 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“ (Žin., 2007, Nr.108-4434).

Cheminės saugos vertinimas

Emulsuoto gudrono cheminės saugos vertinimas atliktas.

16 KITA INFORMACIJA

Saugos duomenų lapo peržiūros metu, jame pateikti duomenys buvo išdėstyti pagal Europos Komisijos Reglamento (ES) Nr. 453/2010 reikalavimus ir patikslinti pagal emulsuoto gudrono gamybos technologijos autorių papildomus duomenis.

Pavojingumo frazės:

H332: Kenksmingas įkvėpus.

H350: Gali sukelti vėžį.

H361: Įtariama, kad kenkia vaisingumui arba negimusiam vaikui.

H373: Gali pakenkti organams.

H410: Labai toksiškas vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Atsargumo frazės:

P201: Prieš naudojimą gauti specialias instrukcijas.

P260: Neįkvėpti dulkių, dūmų, dujų, rūko, garų, aerozolio.

P273: Saugoti, kad nepatektų į aplinką.

P281: Naudoti reikalaujamas asmenines apsaugos priemonės.

P308+P313: Esant sąlyčiui arba jeigu numanomas sąlytis, kreiptis į gydytoją.

P501: Turinį/talpyklą išpilti (išmesti) į

Papildoma informacija apie pavojų (EUH)

EUH066: Pakartotinis poveikis gali sukelti odos džiūvimą arba skilinėjimą.

Rizikos frazės pagal Tarybos Direktyvą 67/548/EEB:

R20 Kenksmingas įkvėpus.

R45 Gali sukelti vėžį.

R48/21 Kenksmingas, ilgą laiką pakartotinai veikiant per odą sukelia sunkius sveikatos sutrikimus.

R63 Gali pakenkti negimusiam vaikui.

R66 Pasikartojantis poveikis gali sukelti odos džiūvimą ir suskeldėjimą.

R50/53 Labai toksiškas vandens organizmams, gali sukelti ilgalaikius nepalankius vandens ekosistemų pakitimus.

Nenaudokite emulsuoto gudrono kitiems tikslams nei nurodyta gamintojo informacijoje. Tokio naudojimo atveju naudotojas gali būti paveiktas nenumatytų pavojų.

Jei turite klausimų ar abejonių dėl SDL, jo turinio, ar kitokių su produkto saugumu susijusių klausimų, rašykite adresu: info@orlenlietuva.lt

PASTABA: Informacija, pateikta šiame saugos duomenų lape, yra traktuojama kaip teisinga informacijos paskelbimo metu. Garantijos dėl šiame lape pateiktų duomenų ir informacijos užbaigtumo nėra. Čia pateikta informacija yra tik nurodymai saugiam darbui, naudojimui, perdirbimui, sandėliavimui, atliekų tvarkymui. Ji negali būti laikoma garantiniu lapu ar kokybės pažymėjimu. Informacija tinka tik specifinei medžiagai ir gali netikti, jei ši medžiaga naudojama su kitomis medžiagomis ar naudojama kitaip, nei nurodyta šiame lape.

Akcinė bendrovė **ORLEN Lietuva** neprisiima jokios atsakomybės dėl avarių ar nelaimingų atsitikimų, kilusių dėl neteisingo naudojimo, eksploatavimo ar rekomenduotų taisyklių nesilaikymo.